

BİR SEYAHAT ANILARI

Prof. Dr. Süleyman ATEŞ

31. 03. 1998 tarihinde konferans vermek üzere Almanya'ya davet edilmiştim. İlki Dortmund kentinde olan "Yeniden İslâma" adlı Konferans, Herne Din Bilimleri Araştırma Derneği tarafından düzenlenmiş, yer olarak da Dortmund İslâm Kültür Merkezi salonu seçilmişti. Halkımızı haberdar etmek üzere Dernek tarafından davetiyeler bastırılmış, câmilerde ve Ruhr Üniversitesinde dağıtılmıştı.

Konferanstan bir gün önce, Cuma günü, Köln Radyosunun Türkçe yayınlarını yöneten sayın Yüksel Pazarkaya'nın daveti üzerine Köln'e gidip ZDR'de Reportaja katıldım. 50 dakika süren Reportajda sayın Yüksel Pazarkaya'nın çeşitli güncel konulardaki sorularını yanıtladım. 07. 02. 1998 Cumartesi günü saat 3.30'da Dortmund İslâm Kültür Merkezinde konferans vereceğim, günler önce duyurulmuş olmasına rağmen ne hazindir ki -biz doğru dini öğretmek için dilimizle, kalemimizle- didinip dururken, çağın gerisinde kalmış, hiçbir çalışması olmayan, kendisini tazeleyemeyen, Kur'ân düşüncesinden habersiz, tekrarcı, taklitçi bazı sözde din adamları, ikinci namazından sonra yıpalacak Konferansı sabote etmek için Konferans saatine Mevlid koymuşlarmış.

Fakat Allah'a binlerce şükür, sağduyu sahibi vatandaşlarımız, bu engelleri yıkmış ve Salonu, o zamana dek görülmemiş bir kalabalıkla doldurmuşlardı. 3 saat süren Konferans, aydın bir kütle tarafından ilgi

ile ve firesiz izlendi.

Bu konuşmamızda Kur'ân'a göre İslâmın mânâsını, cennete girmenin şart ve vasıflarını, İslâmın bilime verdiği önemi, Kur'ân'ı anlamının ehemmiyetini; çeviri ile ibâdetin yerini ve benzeri güncel konuları özetle anlatmağa çalıştım. Bu arada dinleyicilerden gelen bazı soruları yanıtladım.

Önce İslâmın mânâsını anlatmak üzere dedim ki:

A'raf Sûresinin 172'nci âyeti, insan nesillerinin, atalarının bellelerinden alındığını, bundan sonra insanların içine Allah'ı tanıma duygusunun verildiğini, insanın yaratılışından gelen bu duygu ve sezgi ile Allah'ın varlığını ve birliğini kabul ve i'tiraf ettiğini anlatmaktadır. Her insanda Allah inancı vardır. Bu inanç, insanın içinden gelir. Sonradan kazanılmış değil, yaratılışından kaynaklanır. "*Her çocuk, İslâm (yani Allah'ı tanıma ve O'na teslim olma) yaratılışı üzerinde doğar.*"¹ hadîsi de bu inancın, insanda yaratılıştan var olduğunu gösterir.

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

Kim güzel davranarak özünü Allah'a teslim ederse o, en sağlam kulpa yapışmıştır. İşlerin sonu Allah'a döner. (Lokman: 57/22) âyatinde özünü Allah'a teslim eden, yalnız

1. Müslim, Kader: 25; İbn Hanbel, Müsned: 4/24

O'na tapıp güzel işler yapan kimse-lerin sağlam bir kulpa yapışmış olacıkları, herşeyin Allah'a döneceği, son hükmün O'na âidolduğu belirtiliyor.

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

Allah uğrunda, O'na yaraşır şekilde cihad edin. O, sizi seçti ve dinde size bir güçlük yükledi. Babanız İbrahim'in dini(ne uyun). O (Allah) bu(Kur'a)ndan önce (ki Kitablarda) da, bu (Kur'a)nda da size "müslümanlar" adını verdi ki, Elçi size şahid olsun, siz de insanlara şahid olasınız. Haydi namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a sarılın; sahibiniz O'dur. Ne güzel sahip ve ne güzel yardımcısıdır (O)! (Hac: 78)

Hz. Muhammed'e vahyedilen din, daha önceki peygamberlere, onların atası olan İbrâhîm'e vahyedilmiş olan tevhîd dinidir ki bunun adı İslâmdır. Bu din âyette "Atanız İbrâhîm'in milleti" diye nitelendirilmiştir. Yani onun yerleştirdiği toplumsal dindir.

ثَاذَّ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمَ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Rabb'i ona: "İslam ol!" demişti, "Alemlerin Rabb'ine teslim oldum." dedi. (Bakara: 92/131)

İniş sırasına göre ilk defa Kalem: 2/35. âyette "el-muslimîn"

kelimesi geçmektedir. Müslümanlar şeklinde kullandığımız bu kelime, if'âl babından ism-i fâ'il olan "el-muslim" in çoğuludur. Müslim, kendisini Allah'a teslim eden, O'nun buyruklarına teslim olan, kendisiyle, Yaratanyla ve çevresiyle barışık olan insan demektir ki Allah'ın birliğini tanıyıp O'nun emirlerini tutan insanın sıfat-ismi olmuştur. Bu anlamıyla Allah'ın görevlendirdiği peygamberlere inanan her insan müslimdir.

Bakara Suresinin: "Rabbimiz, bizi sana teslim olanlar yap. neslimizden de sana teslim olan bir ümmet çıkar; bize ibâdet yerlerimizi göster; tevbemizi kabul et; zirâ tevbeleri kabul eden, çok merhametli olan ancak sensin, sen!.. Nefsini aşağılık yapan(beyinsiz)den başka kim, İbrâhîm dininden yüz çevirir? Andolsun ki biz onu dünyâda beğenip seçmiştik, âhirette de o iyilerdendir. Rabbi ona. İslâm ol! demişti. âlemlerin Rabbine teslim oldum" dedi. İbrâhîm de bunu kendi oğullarına vasiyet etti, Ya'kub da: 'Oğullarım, Allah sizin için o dini seçti, bundan dolayı sadece müslümanlar olarık ölüünüz' Yoksa siz, Ya'kub'a ölüm hali geldiği zaman orada mı idiniz? O zaman Ya'kub, oğullarına: 'Benden sonra neye kulluk edeceksiniz?' demişti. 'Senin Tanrın ve ataların İbrâhîm, İsmâil ve İshak'ın Tanrısı olan tek Tanrı'ya kulluk edeceğiz,

biz O'na müslim(teslim olan)larız" dediler" meâlindeki 128-133âyetleri; Âl-i İmrân Sûresinin: "Allah katında din İslâmdır. Kitâp verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra sırf

aralarındaki kıskançlıktan ötürü ayrılığa düştüler. Kim Allah'ın âyetlerini inkâr ederse bilsin ki Allah, hesâbı çabuk görendir Seninle tartışmaya girişirlerse de ki: 'Ben de kendimi Allah 'a teslim ettim, bana uyanlar da.' Kendilerine kitâp verilenlere ve ümmîlere de ki: 'Siz de İslâm oldunuz mu?' Eğer İslâm olurlarsa doğru yolu bulurlar Yok eğer dönerlerse, sana düşen yalnız duyurmaktır Allah kullarını görmektir'; "Kim İslâm'dan başka bir din ararsa bilsin ki, (o din) ondan kabul edilmeyecek ve âhirette kaybedenleiddenden olacaktır" meâlindeki 19-20 ve 85 nci âyetlerinde müslim, Allah'ın birliğine inanan, peygamberlerini tanıyan insan anlamındadır.

Din, Allah tarafından, peygamberler aracılığı ile gönderilen emir ve yasaklar nizamıdır. İnsanı Allah'a teslim ve itâate götürür. İslâm ise silm, selâmet kökünden gelir. Selâmete girmek, teslim olmak, itâat etmek anlamlarınadır. Genel anlamıyla alınırsa din ve İslâm aynı şeyi ifade eder. İkisi de itâat edip selâmete ermek anlamını taşır.

Peygamberler, tevhîdi yerleştirme da'vâsının erleridir. Onlar, birbirlerini kıskanıp inkâr eden değil, birbirlerini tamamlayan, destekleyen ve doğrulayan insanlardır. Hepsisi aynı pâdişahın elçileri olduğu için sözleri birbirini tutar. Onlar, aynı zincirinbirbirini tamamlayan halklarıdır, onlarda ayrılık olmaz. Gerçek peygamberliğin gereği budur. İşte Allah'ın dini, o Hak elçilerinin getirdiği tevhdî dinidir. Bundan ayrılanlar yoldan sapmışlardır.

Allah'ın gönderdiği dinlerin

özü birdir. Tevrât, İncîl ve Kur'ân. Bunların üçü de birbirini destekleyen vahiylerdir. Yahudilik, hristiyanlık ve müslümanlık, özde bir ol-dukları için Kur'an, kendinden önceki Kitaptan saygı ile söz eder ve Kitap sahiplerini, Kitaplarının hükümlerini gereğince uygulamaya çağırır. Kitaplarını gereğince uygulamayıp sadece işlerine gelen bazı kısımlarını uygulayan, işlerine gelmeyen kısımlarını unutan, terk eden Kitap ehli, kâfir, zâlim ve fâsık olarak nitelendirilirken; müslümanlarla birlikte Kitaplarını güzelce uygulayan yahudilerin, sâbiîlerin ve hristiyanların da korku ve üzüntü çekmeyip cennete girecekleri vurgulanır:

Arabistan'da çıkan bu üç dinin özde birliğini vurgulamak üzere Kitap ehlinin kesip pişirdiklerinin müslümanlara, müslümanların yiyeceklerinin de öteki Kitap ehline helâl olduğu; müslümanların, Kitap ehli kadınlarıyla evlenebilecekleri bildirilmiştir (Mâide: 110/55).

Hiçbir milletin veya kişinin, kendisini Allah'ın seçkin kulu, başkalarından üstün görmeğe hakkı yoktur. Allah âlemlerin Rabbidir. İnsanların hepsi Allah'ın kuludur. Her toplumda iyiler de vardır, kötüler. Yahûdîlerin de kötüləri yanında iyileri de vardır: "Onların içinde de ılımlı, orta yolda giden bir toplum vardır ama çokları ne kötü işler yapıyorlar!" (Mâide: 110/66)

Kur'ân-ı Kerîm, insanlar arasında bozgunculuk yapmağa, savaş çıkarmağa çalışan yahûdîleri kınarken, dinlerinin ruhuna bağlı kalan ılımlı insanları da övmekte, bütün bir milleti kötü sıfatıyla dam-

galamamakta, kitaplarının hükümlerini doğru uyguladıkları takdirde bolluk içinde yaşayacaklarını bildirmekte ve onları, kitaplarını gereğince uygulamağa çağırmakta, Kitaplarının hükümlerini uygulamadıkça bir temel üzerinde olmayacaklarını belirtmektedir (Mâide: 110/63-70).

İnananlar, hangi dinden olursa olsun, Allah'a inanıp O'na tapanları, Allah'a inanmayanlara tercih ederler. İnananların, Allah'ı tanımayanları, Allah'a inananlara tercih etmesi, gerçek imanla bağdaşır şey değildir (Mâide: 110/81).

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوَا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا، إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ. وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ . Ey elçiler, güzel şeylerden yein ve yararlı iş yapın. çünkü ben yaptıklarınızı bilmekteyim. Ve işte sizin bu ümmetiniz, bir tek ümmettir; ben de sizin Rabbinizim; benden korkun!" (Mü'minun: 74/51-52)

Kur'ân'da Peygamber öykülerinin ortak noktalarının anlatılmasındaki hikmet, onların getirdikleri dinlerin birliğini, peygamberlerin birbirinin misyonunu sürdürdüğünü ve tamamladığını vurgulamaktır.

Peygamberlerin mesajları dil bakımından ayrı ise de anlam ve ruh bakımından birdir. Çünkü hepsinde vurgulanan temel prensip, Allah'a ve âhirete iman ile sadece Allah'a ibadet etmek ve salih ameller yapmaktır. Her peygamber ümmetine bunları anlatmağa çalışmıştır. Bundan dolayı herhangi bir peygambere tabi olan, -ötekilerini de inkâr etmemek

şartıyla- diğerlerine de tabi olmuş sayılır: "Biz, O'nun elçileri arasında bir ayırım yapmayız hepsine inanırız." (Bakara: 92/285), "Onlar ki Allah'a ve elçilerine inandılar, onlar arasında bir ayırım yapmadılar; işte onların da Allah, pek yakında mükâfâtlarını verecektir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (Nisâ: 98/152),

"Şüphesiz iman edenler, yahûdîler, hıristiyanlar ve sâbiîler, bunlardan her kim Allah'a ve âhiret gününe inanır, iyi iş yaparsa elbette onlara Rableri katında mükâfât vardır; onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir." (Bakara: 92/62, Mâide: 110/69)

Bakara: 92/62 nci âyetin tefsirinde İmam Kuşeyrî şöyle diyor:

اختلاف الطريق مع اتحاد الأصل لا يمنع من حسن القبول، فمن صدق الحق سبحانه في آياته، وآمن بما أخبر من حقه وصفاته، فتباين الشرع واختلاف وقوع الاسم غير قاذح في استحقاق الرضوان، لذلك قال: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا»، ثم قال: «مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ» أي إذا اتفقوا في المعارف فالكل لهم حسن المآب، وجزيل الثواب. والمؤمن من كان في أمان الحق سبحانه، ومن كان في أمانه - سبحانه وتعالى - فبالحرى ألا خوف عليهم ولا هم يحزنون.

Asıl bir olunca yolun ayrılığı, güzel kabul görmeğe engel olmaz. Her kim yüce Allah'ın âyetlerini doğrular, O'nun kendi zâtı ve sıfatları hakkında söylediklerine

inanırsa; şerâatin farklı olması, isim ayrılığı, rızâyı kazanmaya zarar vermez. Bundan dolayı (Allah ta'âlâ): *'İman edenler, yahûdî olanlar...'* dedi. Sonra da: *'Bunlardan her kim inanırsa...'* dedi. Yani ma'rifet(gerçekbilgi)lerde ittifak ederlerse, hepsine de güzel gelecek ve bol sevâb vardır. Mü'min Hakk'ın güvencesinde olandır. Kim yüce Hakkın güvencesinde bulunursa, elbette onlara korku olmaz ve onlar üzülmezler."¹

Kuşeyrî, Mâide Suresinde yinelenen aynı âyet için de şu tefsîri yapmıştır:

بَيْنَ أَنَّهُمْ وَإِنْ تَحَسَّتْ أحوالهم، فبعد ما
تجمعهم أصول التوحيد فلهم الأمان من
الوعيد. (Allah ta'âlâ) bildirdi ki:
'İnsanlar tevhîd temeli üzerinde
birleştikten sonra hâlleri değişik olsa
da v'iddin güvencede olur (cehen-
neme girmez, cezâ görmez), bol
mükâfâtaerler."²

Kim Cennete Gider?

Kur'ân-ı Kerîm, Allah'ın bu geniş rahmetini tevhîd erbabına sunmuş iken bizim Allah'ın rahmetini daraltmağa; son din mensuplarından başka kimsenin cennete girmeyeceğini iddiâ etmeğe hakkımız var mı? Kur'ân, peygamberler ve İlâhî dinler arasında bir ayırım yapmıyor ki! Son din ne ise, ilk din de odur. Peygamberin misyonu, yeni din icâdetmek değil, İbrâhîm'in getirdiği tevhîd dinini aslî safvetine kavuşturmak; kendinden öncekileri kendisine tâbi kılmak değil;

İbrâhîm'e ve onun soyundan gelen peygamberlere uymaktır.

Bana anlatıldığına göre o bölgede yönetici durumdaki bir din görevlisine:

– Prof. Dr. Süleyman Ateş'in konferansı var, siz de buyurun, diye davetiye götürmüşler. Bu zat demiş ki:

– Süleyman Ateş, Yahûdîleri, Hıristiyanları cennete gönderiyor. Ben müslümanım. Ben onun konferansına gelmem!

Gelmezse gelmesin. Gelse aydınlanırdı. Kendisi, bu sözleriyle, inandığı Kitabın düşüncesinden habersiz olduğunu kanıtlamış. Eğer Kur'ân'ı bilseydi, tevhîd ehli olan Kitap ehlini bizim değil, Kur'ân'ın cennete gönderdiğini anlardı. Biraz sonra bunun delillerini arz edeceğim.

Bu tür insanların fikir düzeylerine acınır. Düşünmüyorlar ki insanı cennete veya cehenneme sokmak kimsenin elinde değil, sadece Allah'ın elindedir. Eğer bizim elimizde olsa, biz Allah'ın, can taşıyan bütün yaratıklarını cennete sokarız. İnsanları cehenneme sokmaktan ise cennete sokmak daha iyidir. İnsanlara şefkatinden dolayı kutupluk makamına yükseltilmiş olan büyük velîlerden biri, şöyle duâ edermiş:

– Allahım, benim vücudumu öyle büyüt ki cehennemi kaplasın da benden başka kimseye cehennemde yer kalmasın, tâ ki herkesin yerine ben yanayım, başkaları cenete gitsin!

İşte Allah sevgisinde varlığını yitirmiş velîler böylesine merhametli olur. Hz. Muhammed (selâm ona) da âlemlere rahmet olmak üzere gön-

¹. Letâifu'l-İşârât: 1/96

². Letâifu'l-İşârât: 1/134

derilmemiş midir? Eğer onun gelmesiyle, onun dinine girmediği için 5-6 milyar insan ebediyyen cehennemde kalacak ise onun rahmetliği nerede kalır? Bu takdirde o, âlemlere rahmet değil, ebedî mutsuzluk sebebi olmaz mı? Hâşâ böyle bir anlayış ne onun kendisinde, ne de onun getirdiği Kur'ân'da vardır.

Yüce Allah, Kur'ân'da Cennete gitmenin şartlarını açıklamıştır ki bunlar da Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz iman ve sâlih ameldir.

Yahûdîler, cennetin, sadece kendilerine özgü olduğunu sanmışlar, kendilerinden başka kimse için cennete gidemeyeceğini söyleyebildikleri. Daha sonra gelen Hristiyanlar da kendilerinden başkasına cennet vizesi vermemişlerdir. Kur'ân, onların bu tekellüf düşüncesini şöyle reddetmektedir:

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ

نَصَارَىٰ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

"Yahûdî yahut hristiyan olandan başkası cennete girmeyecek," dediler. Bu, onların kuruntusudur. De ki: "Doğru iseniz, delîlinizi getirin." (Bakara: 92/111)

Sonra da özünü Allah'a teslîm edip güzel davranan, yani salih amel yapan herkesin, Rabbi katında ödüllendirileceğini vurgulamıştır:

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرٌ

عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

Hayır, kim güzel davranarak özünü Allah'a teslîm ederse, onun mükâfâtı Rabbinin yanındadır. Öylelerine korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir." (Bakara: 92/112).

Lokman Suresinin 22. âyetinde özünü Allah'a teslîm edip güzel davranan, güzel işler yapan herkesin, sağlam kulpa yapılmış olacağı vurgulanmaktadır. Diğer âyetlerde Allah'a ve âhirete imana dayalı olan salih amel, bu iki âyette ihsân olarak anılmıştır. İman sahibi insan, iyi ahlâk sahibidir. Kötü ahlâklı kişi, gerçek inanmış insan değildir. İnanmış güzel ahlâklı herkes cennetlidir. Kur'ân'a göre bütün peygamberlerin getirdiği dinin özü Allah'a ve âhirete inanıp yalnız Allah'a tapmak ve güzel işler yapmaktır.

Cennet tek bir peygamberin, dinin veya kavmin tekelinde değildir. Bundan domayı Kur'ân, Allah'a âhirete inanıp salih amel yapan müslümanların, Yahûdîlerin, Hristiyanların, ve Sâbiîlerin cennete gideceğini vurgulamıştır (Bakara: 62, Mâide: 69. âyet)

Yahûdîlerin iddiâsına göre kendileri günâh işleyip cehennemde girseler bile, geçici bir süre orada ceza çektikten sonra cehennemden çıkarılacaklar; ama kendileri dışındaki insanlar ebediyyen cehennemde kalacaklardır:

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَةً قُلْ

أَتَخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ

تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ * بَلَىٰ مَنْ

كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ

أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ * وَالَّذِينَ آمَنُوا

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ

فِيهَا خَالِدُونَ * Bir de dediler ki:

"Sayılı birkaç gün dışında bize ateş

dokunmayacaktır.” De ki: “Allah'tan (bu hususta) bir söz mü aldınız. -şâyet öyle ise Allâh verdiği sözden dönmez- yoksa Allâh hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz? Evet kim bir günâh kazanır da suçu kendisini kuşatmış olursa işte onlar, ateş halkıdır, orada sürekli kalacaklardır. İnanıp yararlı işler yapanlara gelince, onlar da cennet halkıdır, orada sürekli kalacaklardır.” (Bakara: 92/80-82)

Kur'ân düşüncesine inanmış müslümanlar, nasıl olur da Yahûdîler gibi tekелci bir inancı benimser ve cenneti sadece kendilerine özgü kılarlar? “Müslüman günâh işleyip cehenneme gitse de suçunun cezasını çektikten sonra cehennemden çıkacak, ama müslüman olmayanların hepsi, sonsunzca cehennemde kalacaklardır!” derler. Bu düşünce suçlu yahûdîlerin, suçları kadar cehennemde kaldıktan sonra çıkacaklarını, diğer insanların ise sonsunzca cehennemde kalacaklarını iddiâ eden yahûdî düşüncesinin aynı değil midir? Onların tekелci düşün-cesini reddeden Kur'ân, kendi inanırlarına aynı tekелci inancı mı aşlamıştır?

Cennet öyle iddiâ ile olmaz. Cennete girebilmenin belli şartları ve vasıfları vardır. Bu tür tekелci iddiâlar, tamamen hayalden ibarettir. Şimdi konuyu biraz ayrıntı ile almak zorundayım. Çünkü maalesef yıllardan beri bize hep bu noktadan saldırdılar. Biza saldırırken aslında Kur'ân'a saldırdıklarını bilemediler veya hased ve dünya çıkarı için böyle yapmayı gerekli gördüler.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ

جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدًا اللَّهُ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا * لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا * وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْتَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُمْضَوْنَ نَقِيرًا * İnanıp güzel işler yapanları, altından ırmaklar akan cennetlere sokacağız; orada sürekli kalacaklardır. Bu, Allah'ın gerçek sözüdür. Allah'tan daha doğru söyleyen var mı? İş, ne sizin kuruntularınızla, ne de Kitap ehlinin kuruntuları ile olur. Kötülük yapan, onunla cezalandırılır ve kendisine, Allah'tan başka dost ve yardımcı bulamaz. Erkek veya kadından her kim inanarak güzel işler yaparsa onlar da cennete girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.” (Nisâ: 98/122-124)

Nisa: 98/123-124. âyetlerin tefsirinde, İmam Taberî ve İbn Ebî Hâtim, Süddî'den yaptıkları çıkarıma göre: “Müslümanlardan bir grup, yahûdî ve hıristiyanlardan bazı kişilerle birlikte sohbet ederlerken, yahûdîler müslümanlara:

– Biz sizden hayırlıyız, bizim dinimiz sizin dininizden; Kitabımız, sizin Kitabınızdan; peygamberimiz de sizin peygamberinizden öncedir. Biz İbrâhim dini üzereyiz. Yahûdîlerden başka kimse cennete giremez” demişler.

Hıristiyanlar da benzeri bir sözle kendilerinin üstünlüğünü iddiâ etmişler. Müslümanlar da:

– Bizim Kitabımız, sizin Kitabınızdan, Peygamberimiz de sizin Peygamberinizden sonradır. Size, dininizi bırakıp bize tabi olmanız emredilmiştir. Biz sizden hayırlıyız. Çünkü biz İbrâhîm, İsmâ'îl ve İshâk'ık dini üzereyiz. Bizim dinimizde olandan başkası cennete giremez! demişler. İşte bunun üzerine 98/123-124. âyetler inmiş¹.

Müslümanlarla yahûdî ve hıristiyanlar arasında tam bu rivâyetteki sözlerle bir tartışmanın geçtiği kuşkulu olsa da, rivâyet, her milletin, kendi dinini ve inancını en doğru, en güzel din gördüğünü ortaya kor.

Fakat âyetler, cennetin öyle kuru iddiâ ile değil, gerçek inanç ve salih eylemlerle kazanılacağını vurgulamaktadır. Reşid Rızâ'nın dediği gibi, herhangi bir dine mensubolmak önemli değil, gönülden Allah'a balğlılık ile tabi olduğu dinin ruhunu yaşamak önemlidir. Nitekim Buhârî, Târih'te Enes'ten, Peygamber (s.a.v.)'in: *"İman temenni (hayal) ile olmaz; kalbde yerleşip eylemlerin doğruladığı inanç ile olur"* dediğini aktarmıştır². Bu hadis zayıf ise de her milletin, kendi inanç ve eylemini üstün gördüğü gerçeğini ortaya koyması bakımından önemlidir. Ayrıca: *"كَذَلِكَ زَيْنًا لِّكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ"*: Biz her ümmete kendi amelini (inancını ve ey-

lemine) süslü gösterdik."³ âyetine de uygundur.

Kur'ân-ı Kerîm, bir milleti topyekün azâba mahkûm etmemiş, indirilen Hak Kitâbı'nın ruhuna bağlı kalanların ödüllendirileceğini; onun yolundan ayrılanların da cezâlandırılacağını belirtmiştir. Bu, Allah'ın genel yasası, temel prensibidir. Son Peygamber Hz. Muhammed'e inanmış olduklarını söyleyen herkesin de cennete gideceğini söylemez, ancak Allah'a ve âhirete inanıp sâlih amel yapanların cennete vâris olacaklarını vurgular.

Kur'ân'a göre îmân, sadece kuru bir sözden ibâret değildir. Güzel eylemler biçiminde görünen kesin düşüncedir. Ra'd Sûresinin 19-24'ncü âyetlerinde cennetlik olan mü'minlerin vasıfları anlatılmaktadır. Bunlar sadece *"İnandık"* diyenler değil, fakat sözlerinde duran, Allah'ın buyruğunu yerine getiren, Allah'a saygılı, âhiret hesabına inanıp bundan korkan, Hak yolunda çekilecek eziyetlere sabreden, namazlarını kılan, Allah'ın kendilerine verdiği rızıktan gizli ve açık olarak sadaka veren, kötülüğü iyilikle savan kimselerdir.

Mü'minûn Sûresinin 1-11'nci âyetlerinde de yine cennete girecek olan mü'minlerin vasıfları anlatılmaktadır. Bunlar, sözle inanmış olduklarını iddiâ edenler değil, fakat saygı ile namazlarını kılan, yalandan, boş sözlerden uzak duran, zekâtlarını veren, nâmûslarını koruyan, sözlerinde duran, emânetlere hiyânet etmeyen sâlih insanlardır. Eski ümmetler içinde böyle temiz kişiler olduğu gibi, bu ümmet içinde de vardır:

¹. Câmi'u'l-beyân: 5/288-289

². Süyûtî, el-Câmi'u's-sağîr'inde bu hadisi şu lafızla zikreder ve zayıf olduğunu belirtir: *"ليس الإيمان بالتسني ولا بالتحلي ولكن هو ما ذكر في القلب"*: İman hayal ile, parlak sözlerle olmaz. İman, kalbe yerleşen, eylemlerin doğruladığı inançtır." (Feydu'l-Kadir: 5/355-356)

³. En'âm: 55/108

“ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ * وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ *” Çoğu öncekilerden, birâzı da sonrakilerden (olan bu insanlar),”¹ İşte cennete girecek olanlar, bu iyi yürekli, Haksever insanlardır.

Kur'ân'ın getirdiği bu prensip bu kadar açık iken neden bilmem, bu âyetleri, hep önyargıların sislen-dirdiği renkli gözlüklerle görüp, ille dinini bırakmayan bütün Kitâp ehli-nin cehennemlik olduğu iddiâ edilmiştir? Sanki Allah, kullarını yakmaktan zevk mi alır? Hâşâ O, iyi kullarını yakmayacak kadar mer-hametlidir. “وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالَمٍ لِلْعَبِيدِ.” Allah, kullara zulmedici değıl-dir!”²

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ يَكْفُرُونَ. Yoksa kötülükleri işleyen kimseler, kendile-rini, inanıp iyi ameller işleyen kim-seler gibi yapacağımızı mı sandılar? Yaşamaları ve ölümleri onlarla bir olacak, öyle mi? Ne kötü hüküm veriyorlar! (Câsiye: 65 (45)/21)

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ * أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ * وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ

الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ * Hiç inanan kimse, (yoldan çıkan) fâsik gibi olur mu? Elbette bunlar bir olmazlar. İnanan ve iyi işler yapanlara gelince, onlar, yaptıklarına karşılık, durulmağa değer cen-netlerde ağırılanırlar. Yoldan çıkan-ların barınacakları yer de ateştir. Ne zaman oradan çıkmak isteseler, yine oraya geri çevrilirler ve onlara: “Yalanlamakta olduğunuz ateş azâbını tadın!” denilir.” (Secde: 75 (32)/18-20)

Yalnız müslümanlar değil, bütün insanlar O'nun kullarıdır. Ve O'nun merhameti, insanların mer-hametiyle kıyaslanamayacak dere-cede geniştir, boldur. İnsanların dar düşüncesi, egoizmi O'nun geniş rah-metini daraltmak istemiş; düz yolunu eğri büğrü göstermiştir. Dar düşünce ile yapılan yorumlar, İslâma destek değil, köstek olmuştur. Kendi düşüncelerini Allah'ın hükmü gören-ler, Kur'ân'ın açık ifadesine göre on-mazlar. Çünkü onlar, kendi düşünceler-ini Allah'a iftirâ etmişlerdir. “Uy-durduğu yalanı Allah'ın üstüne atan-lar onmazlar!”³

TEKRAR VURGULA-YARAK BELİRTMEK İSTERİZ Kİ: KUR'ÂN'A GÖRE ALLAH'A ŞİRKİSİZ, ÂHİRETE ŞEKSİZ İNANAN VE SÂLİH AMEL YA-PAN HER İLÂHÎ DİN MENSUBU CENNETLE MÜJDELİDİR. AN-CAK HERHANGİ BİR KİMSEYİ VEYA PEYGAMBERİ ALLAH'TIN OGLU SANMAK, ALLAH'A KI-ZLAR, OGULLAR, EŞLER, OR-TAKLAR VERMEK; YAHUT AL-

¹. Vâkı'a: 46 (56)/13-14

². Â-i İmran: 94 (3)/182; Enfal: 93 (8)/51; Hac: 88 (22)/10; Fussilet: 61 (41)/46; Kaf: 34 (50)/29

³. Nahl: 70 (16)/116

LAH'IN ÜÇ VARLIKTAN BİRİ OLDUĞUNU SÖYLEMEK KÜFÜR(ALLAH'A KARŞI NANKÖRLÜK, SAYGISIZLIK, KÜSTAHLIK)DÜR:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ
Mesîh'tir. 'diyenler elbette kâfir olmuşlardır. ¹“
لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ،
اللهُ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ
üçüncüsüdür' diyenler elbette kâfir olmuşlardır. ²“

Kur'ân-ı Kerîm, Kitâp ehli içinde bu tür inanç sahiplerini, bundan vazgeçip tevhide gelmeğe çağırmaktadır: “يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ الْإِلَهَ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ الْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا”
Ey Kitap ehli, dîninizde taşkınlık etmeyin ve Allâh hakkında gerçek olmayan şeyleri söylemeyin! Meryem oğlu İsmâ Mesîh, sadece Allâh'ın elçisi, O'nun Meryem'e attığı kelimesi ve O'ndan bir ruhtur. Allah'a ve elçilerine inanın, (Allâh) “Üçtür” demeyin. Kendi yararınıza olarak buna son verin. Çünkü Allâh, yalnız bir tek tanrıdır. Hâşâ O, çocuk sâhibi olmaktan yücedir. Göklerde ve

yerde olanların hepsi O'nundur. Vekîl olarak Allâh yeter.” (Nisa: 98/171)

Bakınız Kur'ân-ı Kerîm, Kitâp ehlinin dinlerini kötölemiyor, onlardan dinlerini bırakmalarını da istemiyor, fakat tevhide aykırı inançları bırakıp Allah'a ve elçilerine inanmağa, aşırılıktan vazgeçmeğe çağırıyor. Çünkü onları bu tür inançlara götüren, İsmâ'ya olan sevgilerini aşırılığa vardırması olmuştur. Bu ifrât, sonunda onları, insan olan peygamberi Allah'ın parçası sanmağa götürmüştür.

Kur'ân-ı Kerîm, Mâide Sûresinin 73'ncü âyetinde teslîs inancını bırakmayanlara acı bir azâbın dokunacağını bildirmekte ve onları bu sözden vazgeçmeğe çağırmakta; Âl-i İmrân Sûresinin 64'ncü âyetinde de onları tevhid inancında birleşmeğe dâvet etmektedir:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ
De ki: 'Ey

Kitap ehli, bizim ve sizin aranızda eşit olan bir söze gelin: “Yalnız Allah'a tapalım. O'na hiçbirşeyi ortak koşmayalım; birbirimizi Allah'tan başka tanrılar edinmeyelim.” Eğer yüz çevirirlerse; ‘Şâhid olun, biz müslümanlarız!’ deyin.” Âyetin son cümlesinde, İslâmın şirksiz olarak Allah'a tapmak olduğu vurgulanmaktadır.

Demek ki Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz inanıp sâlih amel yapan herkes İslâm dâiresi içindedir. Peygamber'in vazifesi Allah ile kul

¹. Mâide: 110 (5)/72

². Mâide: 110 (5)/73

arasına girmek, yahut insanları kendisine taptırmak değil, Allah'a kul- luğa götürmektir. Allah'a î mân ve yalnız O'na kulluk gereğini duyur- makla, pey-gamberin görevi son bu- lur. "انْ عَلَيكَ إِلَّا الْبَلَاغُ": *Sana düşen, sade-ce tebliğdir.*"¹

Ne Peyğamber, ne de herhangi bir varlık, Allah ile kul arasına gire- mez ve Allah'tan başka tanrı gibi tapınılamaz.

Ancak Hz. Mu- hammed(s.a.v.)in peygamberliğini duymuş Kitâb ehlinin, onun gerçek- ten Hak tarafından vahy alan bir peygamber olduğunu, ona gelen Kur'ân'ın da Hakk'ın vahyi olduğunu kabul etmesi, buna inanması gerekir. Bunu kabul ederse, kendi dininin hükümlerine göre amel etse de -Al- lah'a şirk koşmadıkça- mutlu ola- caktır. Mutlaka dinini bırakıp müs- lüman olması şart değildir. Zaten onun mesajının hak olduğunu kabul eden Kitâb ehli, kendi dini üzere git- se de son peygamberin getirdiği di- nin ruhuna tâbi olmuştur. Çünkü peygamberlerin misyonu, insanları sadece Hakk'a taptırmaktır. Hakk'a tapan, peygamberin mesajına uymuştur. Bütün peygamberlerin mesajları aynıdır. Herhangi bir kul, Allah'a yöneliyor, yalnız O'na kulluk ediyorsa, o Peyğamber'in yolun- dadır.

Her peygamberin getirdiği din, dil itibariyle özel, içerik itibariyle geneldir. Hz. Muhammed'e gelen va- hiyler de, dil olarak ilk muhâtabı olan

Araplara hitâbetmektedir. Fakat içeriği geneldir, bütün insanlığı kap- sar. Aslında her Tanrı peygamberin- in dininin içeriği özel değil, ev- renseldir, nasyonal değil, enternas- yonaldır.

Zaten bütün İlâhî dinler, te- melde aynı inanç ve yasaları taşırlar. Sonradan gelen pey-gamberler, kendinden önceki peygamberlerin şerîatini kaldırmaz, onu destekler; ancak zamanla o şerîate katılan zor- laştırıcı hükümleri, hurâfeleri kaldırır.

İşte bütün insanlığın peygam- beri olan Hz. Muhammed'in Kur'ân'ı önceki kitapları kaldırıp atıcı değil, onları doğrulayıcı, onlara sâhip ve onları kollayıcıdır. Ancak o kita- pların dinine katılmış zorlaştırmacı, bâtil inanç ve hükümleri düzeltir. İnsanları, kitaplarının özüne dönmeğe çağırır. Ayette Kitap ehlin- den istenen, Kitaplarını ve şerîatleri- ni tümüyle bırakmaları değil, Hz. Muhammed'e gelen vahiylerin ışığında İlâhî dinin özüne dönme- leridir. Hz. Muhammed'e karşı çıkmadıkları, onun dinine engel ol- madıkları takdirde, kendi Kita- plarının ve şerîatlerinin hükmüyle amel etmekte serbesttirler. Zaten Kur'ân, şerîatlerin uluslara göre değişeceğini, bu konunun tartışılmayacak kadar net bir gerçek olduğunu vurgulamıştır.

Hasılı Kur'ân-ı Kerîm, in- sanlığa sonsuz İlâhî rahmeti sunmuş, cenneti belli bir zümreye değil, Âdem'den Muhamme'de (hepsine selâm olsun) bütün peygamberlerin getirdiği İslâm'ın, yani tevhîd dininin ruhuna bağlı kalan ve tevhîd ahlâkını uygulayan her kula mutluluk, cennet va'detmiştir. Ama insan egoizmi,

¹ Şûrâ: 62 (42)/48 ve aynı meâlde: Nahl: 70 (16)/35. 82; Ankebût: 85 (29)/18; Ra'd: 87 (13)/40; Nûr: 102 (24)/54; Âl-i İmran: 94 (3)/20; Mâide: 110 (5)/92. 99. âyetler

toplumun düşüncelerini hadîs şekline döküp Kur'ân'ın açık ifadelerini hükümsüz bırakacak; Kur'ân: "*Kitâp ehliyle, -haksızlık edenleri dışında- en güzel tarzda tartışın ve deyin ki: 'Bize indirilene de size indirilene de inandık. Tanrımız ve tanrınız birdir, biz de O'na teslîm olanlarız'*".¹ deyip bütün tevhd ehlini bu üç ortak noktada, yani Allah'a, âhirete îman ile sâlih amelde birleştirmek isterken, taklidçi din adamları, Kur'ân'ın, kendisinden önceki Kitapları neshettiğini iddiâ edip diğer din mensuplarını, müşrik, muvahhid ayırımı yapmadan cehenneme doldurmuşlardır.

Önceki Kitapları doğrulayıcı olarak indiğini vurgulayan Kur'ân, onları nasıl nesheder? Onları neshetmek için kendisinin onları doğrulamaması, onlara ters olması gerekir. Çünkü nesh, ancak zıt şeyler arasında olur.

Kurân, Hz. Peygamber'e, kendinden önce gelen peygamberlerin yoluna uymasını², onların izinde gitmesini emrederken; insanlar, hadîs şekline soktukları bâzı düşüncelerle önceki peygamberleri, Hz. peygamber'e ümmet yapma çabası içine girmişlerdir.

Kur'ân prensiplerine ters düşen bu tür iddiâlar batıldır. Hem zaten İslâm âleminde cehalet, egoizm, dar düşünce o boyutlara varmış ki, türeyen gruplar, ekoller, başka din mensupları şöyle dursun, kendi cemâatlerinden olmayan müslümanları kâfirlikle itham edip cehenneme sokmaktadırlar. Falan

cemâat, kendi mensuplarından başkalarına cennet vizesi vermiyor; filân cemâat de fırka-i nâciye(kurtuluşa erecek fırkanın) sadece kendileri olduğunu söylüyor. Falan kişinin yolunda olmayan hiç kimse, ne kadar ibâdet ederse etsin, cennete giremez, diyecek kadar işi çığırından çıkarana, dini yozlaştıranlar var. Eğer gerçekten cennet onların elinde olsaydı, altı milyar insan içinden, en büyük ihtimalle sadece yarım veya bir milyon insana yer verir, ötekilerin hepsini topluca cehenneme atarlar, onların sonsuzluk içinde ateşte cayır cayır yanmasından dört köşe olurlardı. Kur'ân, bu tekelci zihniyetin sahiplerine diyor ki:

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ

نَقِيرًا: Yoksa onların mülkten bir payı

mı var? Öyle olsaydı insanlara bir çekirdek zerresi bile vermezlerdi."³

Aslında bu tekellilik, dargörürlük yeni de değildir. Bakın Gazâlî, kendi zamanı için ne diyor:

"Her fırka karşısını kâfir sayıyor ve onu Peygamber'i yalanlamakla suçluyor. Hanbelî mezhebi mensubu, Eş'arî mezhebi bağısını, Allah'ın üstte oluşu ve Arşta oturuşu konusunda Peygamber'i yalanladığı sanısıyla tekfîr ediyor; Eş'arîci de Allah'ı yaratıklara benzettiği ve "O'nun benzerinin asla olmadığı" hususunda Peygamber'i yalanladığı gerekçesiyle Eş'arîci'yi kâfirlikle damgalıyor. Eş'arîci, Allah'ın görülebileceği, ilim, kudret gibi sıfatlarının olduğu hakkında Peygamber sözlerini yalandığı sanısıyla Mu'te-

¹. Ankebut: 85 (29)/46

². Enâm: 55 (6)/90

³. Nisâ: 98 (4)/53

zileciyi kâfir sayarken, Mu'tezileci de Allah'a sıfatlar vermekle kadîmleri çoğalttığı ve tevhd ilkesinde Peygamber'i yalanladığı sanısıyla Eş'arîleri kâfir yapıyor."¹

"Bana göre bu zamanda hıristiyan Rumların ve Türklerin çoğu, yani İslâm ülkelerine en uzak bölgelerde bulunup da kendilerine İslâm çağrısı ulaşmamış olan Rumlar ve Türkler inşaallah, Allah'ın rahmeti kapsamı içindedirler." diyen İmam Gazâlî, Hz. Peygamber'e inanca konusunda bu insanları üç kısma ayırmaktadır:

1- Hz. Peygamber'in peygamberliğini hiç bilmeyen, duymamış olanlar. (Peygamber döneminde, Amerika'da, Japonya'da yaşayanlar gibi.) Bunlara doğru biçimde dâvet gitmedikçe bunlar, kesinlikle o bulundukları halde ma'zurdur(kurtuluş ehli)dirler.

2- İslâm ülkelerine komşu oldukları, ya da müslümanlarla birlikte yaşadıkları için, kendilerine gerektiği biçimde dâvet ulaştığı, Hz. Peygamber'in adını, niteliklerini ve mu'cizelerini duydukları halde, inat ve kibir yüzünden, İslâmı kabul etmeyenler, kesinlikle sorumlu olacaklardır.

3- Dâvetin, dikkatlerini uyandıracak, algılamalarını sağlayacak biçimde değil, eksik ulaştığı insanlar ise birinci grubun hükmündedirler.

Gazâlî, Feysalu't-Tefrika'da üçüncü sınıf hakkında aynen şöyle diyor: "Bu iki sınıf arasında bulunan üçüncü bir sınıf vardır ki onlar, Mu-

ammed (s.a.v.)in, sadece adını duymuşlar, fakat sıfatını, ahlâk ve meziyetini duymamışlardır. Şimdi nasıl bizim çocuklarımız, Mukaffa' isimli mel'ûn bir yalancının, peygamberlik iddiâ ettiğini duyuyorlarsa, onlar da çocukluklarından itibaren hep Muhammed adında yalancı, kalpazan birinin, peygamberlik iddiâ etmiş olduğunu duymuşlardır. Bana göre bu adamlar, birinci gruptan sayılırlar. Hattâ bunlar, onlardan daha da mazurdurlar. Çünkü birinci grup Hz. Muhammed'in ismini hiç duymamışlarsa da onun niteliklerini ters gösteren, sıfatlarını değiştiren olumsuz sözler de duymamış ve böyle sözlerle şartlanmamışlardır. Bunlar ise onun güzel niteliklerini hiç duymamış, hep niteliklerini değiştiren iftirâlar duymuşlardır. Bu tür duyum, onların araştırma arzusunu tahrik etmez."²

Konuyu noktalamadan önce bir hususa daha dikkati çekmek istiyorum: Yüce Allah, Zümer Suresinde kullarına rahmet kapılarını açarak şu sonsuz umudu aşılacaktır: قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ

أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

(Tarafımdan onlara) De ki: "Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allâh'ın rahmetinden umut kesmeyin. Allâh bütün günâhları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayan, çok esir-

² Feysalu't-Tefrika beyne'l-kufri va'z-zandaka: s. 75-76, Terakkî matbaası, Mısır, 1319 H. -1901 M.; Reşid Rızâ, Tefsîru'l-Kur'ânî'l-hakîm: 1/337-339

¹ Feysalu't-Tefrika Beyne'l-kufri va'z-zandaka

geyendir.”¹

Zümer Suresi, Mekke dönemi-
nin ortalarında inmiştir. Medîne
döneminin ortalarında inmiş olan
Nisâ Sûresinin 166. âyetinde ise: “

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ
لِمَنْ يَشَاءُ: Allâh, kendisine ortak

koşulmasını bağışlamaz, bundan
başkasını dilediğine bağışlar.”
buyurmuştur.

Bu son âyet, birincideki mut-
lak mağfireti kayıtlamakta, şirki Al-
lah'ın mağfireti dışında tutmaktadır.
Yani yüce Allah, şirk dışındaki
günâhlar: dilerse tevbesiz bağışlar
ama şirki ancak tevbe ile, şirkten
vazgeçmekle bağışlar.

Şimdi biz, tefsîrimizde Hz.
İsâ'yı veya herhangi bir varlığı Al-
lah'ın oğlu, vasıtası sayıp O'ndan
başka İlâh tanıyan insanları değil,
fakat Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz
inanıp sâlih amel yapan kimselerin,
Hz. Muhammed(s.a.v.)'in peygâm-
berliğini ve ona gelen Kur'ân'ın da
Hakk'ın vahyi olduğunu kabul et-
mekle birlikte, kendi dini üzere giden
insanların da cennete gireceğini
söylemiştik. Aslında bu şekilde Al-
lah'a inanan kimse, sadece Allah'a
ibâdet ettiği için müslümandır.
İslâmın mânâsını izâh etmiştik. An-
cak onun eksigi, Hz. peygamber'in
tanımladığı ibâdet yöntemini ve din
kurallarını kabul etmekle beraber,
kendi dininde kalmasıdır. Bu adam,
kendi dininde kalsa da yine muvah-
hiddir. Peygamber'e tâbi olmak,
tevhîdin şartı değildir. Kur'ân-ı
Kerîm'in hiçbir yerinde tevhîd, böyle

bir şarta bağlanmamıştır.

Bize saldıranların mantığına
göre düşünülse de bu adam, Allah'a
şirksiz inandığına göre muvahhid,
fakat Hz. peygamber'e zâhiren tâbi
olmadığı için, yani ibâdeti onun ge-
tirdiği biçimde yapmadığı için
günâhkâr olur. Allah, şirk dışında
bütün günâhları affedeceğine göre
bu adamın -şayet günâhkâr ise-
günâhını affetmez mi? Âyet, bütün
muvahhidleri Allah'ın rahmetiyle
kaplamıyor mu?

Bunun en güzel misali Habeş
Necâşîsi (kralı) Eshame'dir. Mekke
döneminde bâzı müslümanlar,
Kureyslilerin baskı ve hattâ işken-
cesinden kurtulmak için Habeşistana
hicret etmişlerdi. Kureysliler, bun-
ları geri getirtmek için Amr ibn el-Âs
ile, Abdullâh ibn Ebî Rebî'a'yı bir-
takım hediyelerle Necâşî'ye gönder-
diler. İki elçi, Necâşî'ye ve pa-
paslarına hediyelerini sunduktan
sonra, ülkesine sığınmış olanların,
ne İsâ'yı, ne de kendi dinlerini
tanımayan sapıklar olduğunu, onları
ülkesinden çıkarmasını söylediler.
Bunun üzerine müslümanları da din-
leyip, Peygamber'in öğretti ve
düşünceleri hakkında bir fikir
edindikten sonra Necâşî, Ca'fer'in
okuduğu Meryem Suresinden de et-
kilenip, çevresindeki papazlarla bir-
likte ağlamış ve: “Bu (sizin
okuduğunuz Kur'ân) ile İsâ'nın ge-
tirdikleri, aynı kandilden çıkan
ışıklardır” demiş ve hediyelerini
geri verdiği Kureys elçilerini
kovmuştur.

Daha sonra ülkede baş göste-
ren ayaklanmada müslümanlar,
ülkesinde güven içinde yaşadıkları
Necâşî'nin galibiyeti için du'â et-

¹. Zümer: 59 (39)/53

mişlerdir. Döndükten sonra Peygamber'in eşleri arasına katılmış olan Ümmü Seleme (r.a.) diyor ki: *"Biz orada güven içinde yaşarken Habeşli bir adam Necâşî'ye baş kaldırıp onu devirmek istedi. Vallâhi o zaman, bize iyilik eden Necâşî gider de yerine bize hak tanımayan bir adam gelir diye korkup üzülüyüm kadar bir zaman hatırlamıyorum. Biz, Necâşî'nin, düşmanını yenmesi için Allah'a du'â ettik. Biz bu halde iken Zübeyr koşarak gelip:*

– Müjde, Necâşî galip geldi, Allah onun düşmanını helâk etti, dedi.

*Kendimi bildim bileli, o gün sevindiğimiz kadar hiç sevinmemiştik..."*¹

Medîne'de bir gün Peygamber (s.a.v.), ashâbına Necâşî'nin öldüğünü haber vermiş ve namazgâha çıkıp müslümanları saf düzenine sokarak: *"Kardeşiniz için mağfiret dileyin!"* demiş ve dört tek-bîr alıp, gıyâben ona cenaze namazı kılmıştır.

Görüldüğü üzere Peygamber Aleyhisselâm, kendisinin getirdiklerinin hak olduğunu kabul edip müslümanları korumuş olan bir hıristiyanı, îman kardeşi bilmiş ve ona namaz kıldırmıştır. Necâşî'nin yaptığı, sadece Peygamber'in hak olduğunu kabulden ibarettir. Yoksa

o, dinini bırakıp da müslümanlarla birlikte namaz kılmamıştır. Zaten dininden ayrılmış olsaydı, hıristiyan ülkede hükümdarlığına devam edemezdi. Onun yaptığı, Peygamber'in doğruluğunu, Kur'ân'ın vahiy eseri olduğunu kabulden ibâret idi. Sadece bu kadarı, onun ebedî saâdeti için kâfi görülmüştür. Allah'ın geniş rahmetini daraltmağa kimsenin hakkı yoktur.

Hayır, hayır. Allah, kullarını yakmak için yaratmamıştır. Kimse O'nun bol rahmetini daraltamaz: *"Allahım, bana ve Muhammed'e rahmet et! Bizimle beraber başka kimseye rahmet etme!"* diyen be-devîye Hz. Peygamber (s.a.v.): *"Sen (Allah'ın) g e n i ş (rahmetini) daralttın!"* demiştir³

Şinâsî'nin:

"Bir nokta ise eger bu semâvâta göre Arz,

Binnisbe etmeliyim kendimi yok, farz!"

dizeleriyle büyüklüğünü anlatmağa çalıştığı kâinâtın Pâdişâhı, tek olan Allah'tır. *"O, belli bir cemâatin değil, bütün âlemlerin rabbidir", "Rahmeti, herşeyi kuplamıştır"* Hiç kimse O'nun kâinâtındaki tüm varlıkları kucaklayan rahmetini tekeline alamaz. Allah'ın, Elçisine buyurduğu üzere: *"Lütuf Allâh'ın elindedir, onu dilediğine verir, Allâh'ın lutfu) geniştir, (O her şeyi) bilendir. Rahmetini dilediğine has kılar. Allâh, büyük lütuf ve ikram sâhibidir.*

Gençmüslüman araştırmacıların,

¹ Sîretu İbn Hişâm: 1/357-361, Mısır ve Beyrut 1355-1936

² Buhârî, Cenâiz: 4, 54, 55, 61, 65; Müslim, Cenâiz: 63-68; Ebû Dâvûd, Cenâiz: 62; Tirmizî: 8/37, 48; Nesâî, Cenâiz: 27, 72, 76; İbn Mâce: 6/33; İbn Hanbel; Müsned: 1/254, 2/241, 3/369

³ Buhârî, Edeb: 27

Kur'ân'ı çevreder kazanılan önyargıların sislendirdiği renkli gözlüklerle değil; sağduyu ve tedebbür ile okumalarını; İslâmı, Kur'ân'a ters fikirlerle dolu, on-onbeşinci elden yazılmış kitaplardan değil; doğrudan doğruya Kur'ân'dan öğrenmelerini tavsiye ederiz. Burada Âkif'in sözünü yâdetmek yerinde olacaktır:

"Doğrudan doğruya Kur'ân'dan alıp ilhâmı,

Asrın idrâkine söyletmeliyiz İslâmı!"

Kur'ân-ı Kerîm, dinlerini aşırı davranışlarıyla dinlerini bozan, dinin ruhundan ayrılan çıkarıcı Kitap ehlini kınar ama Kitap ehlinin hepsini aynı kategoriye sokmaz. Peygamberlerini tanrılaştıran, yahut Allah'ın oğlu olduğunu, yahut Allah'ın üç varlıktan oluştuğunu söyleyen Kitaplıları kâfirlikle nitelerken (Maide: 110/72-73), dinlerinin aslı olan tevhide bağlı kalanları övmektedir:

لَيْسُوا سَوَاءً، مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ * يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ، وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ * وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ، وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ *

Ama hepsi bir değildir. Kitap ehli içinde gece sâatlerinde kalkıp Allah'ın âyetlerini okuyarak secdeye kapanan bir topluluk da vardır. Onlar Allah'a ve âhiret gününe inanırlar; iyiliği emreder, kötülükten menederler; hayır işlerine koşarlar. İşte onlar da iyilerdendir. Yapacakları hiçbir iyilik inkâr edilmeyecektir. Şüphesiz Al-

lah, korunanları bilmektedir." (Al-i İmran: 94/113-115)

Kur'ân, Kitap ehline, Kitaplarının hükümlerini uygulamalarını emretmekte, bu hükümleri uygulayanları övmektedir:

Tevrât'ı ezberleyip de onun hükümlerini uygulamayanlar, kitap taşıyan eşeklere benzetilmektedir (Cum'u'a: 99/5). Mâide Sûresinde de Allah tarafından indirilmiş olan Tevrât'ın uygulanması vurgulanmaktadır:

وَكَيْفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ * إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ، يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ، وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ

İçinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrât yanlarında dururken seni nasıl hakem yapıyorlar da sonra dönüyorlar? Onlar inanıcı değildirler. Gerçekten Tevrât'ı biz indirdik, onda yol gösterme ve nûr vardır. İslâm olmuş peygamberler, onunla yahûdîlere hüküm verirlerdi. Kendilerini Tanrıya vermiş zâhidler ve âbidler de Allah'ın Kitabını korumakla görevlendirildiklerinden onu uygulayarak ve onu gözleyip kollarlardı. (Maide: 110/43-44)

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ: İncîl sahipleri, Allah'ın onda indirdiğiyle hükümler. (Maide: 110/47)

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ

أَرْجُلِهِمْ، مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ. Eğer Tevrât'ı, İncîl'i ve
Rablerinden kendilerine indirileni
uygulasalardı, muhakkak ki üstle-
rinde (ki ağaçların meyvalarında)n
ve ayaklarının altında (ki ürünler-
de)n yerlerdi. İçlerinde doğru yolda
giden ılımlı bir topluluk var ama,
çokları ne kötü işler yapıyorlar?
(Maide: 110/66-68)

Görüldüğü gibi Kur'ân, ken-
dinden önceki İlâhî kitapları
kaldırmıyor, onları övüyor, kendisi-
nin de onlara uygun olarak indiğini
söylüyor. Kitaplarının gösterdiği
yoldan ayrılanları kınarken, Ki-
taplarının ruhuna bağlı kalanları
övüyor. A'râf Sûresinde bu husus da-
ha açık olarak belirtilmiştir:

وَمَنْ قَوْمٌ مُّوسَىٰ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ.
Mûsâ kavmi içinde Hakk'a uyup hak
ile adâlet yapan bir topluluk
vardır.", "Yarattıklarımız arasında
Hakk'a uyup hak ile adâlet yapan
bir topluluk vardır." (A'raf: 39/159,
181)

İlâhî Kitap sahibi olan bütün
insanlar, birliğe ve kardeşliğe
çağırılıyor: إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا
رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ. Bu sizin ümmetiniz
bir tek ümmettir, ben de sizin Rab-
binizim, bana kulluk edin." (Enbiya:
73/92, Mü'minûn: 74/52)

Öyle ise peygamberlerin getir-
diği dinler arasında ayrıcalık yap-
mak, peygamberlerden birini
diğerinden üstün tutmak İlâhî irâ-
deye aykırıdır, yarar değil, zarar ge-
tirir.

Allah'a inanan insanların, hep
birlikte Allah'a sarılıp aygı ve
hoşgörü ile huzur ve barış içinde
yaşamaları gerekir. Çünkü Tanrıları
birdir, amaçları da birdir. Hepsinin
amacı Tanrının rızasına ermektir. O
yüce ve güzel Mevlâ, kullarının
boğazlaşmasından, birbirine düşman
olup ateş püskürmelerinden değil,
kardeşlik, barış, sevgi ve saygı içinde
yaşamalarından hoşlanır. Zaten
dinleri de insanları birbirine
sevdirmek, dost etmek, mutlu kılmak
için göndermiştir. O, ne güzel Mevlâ,
ne güzel yardımcısı!

Hac: 88/40. âyette: وَلَوْلَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهُدَمَتْ صَرَامِعُ وَبِيعَ

وَصَلَوَاتٍ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا
وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ، إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

Eğer Allah'ın, bazı insanları diğer
bazılarıyla savunması olmasaydı,
içlerinde Allah'ın ismi çok anılan
manastırlar, kiliseler, havralar ve
mescidler yıkılırdı. Allah, kendi di-
nine yardım edene elbette yardım
eder. Allah, kuvvetlidir, galiptir." *"*
buyurulmaktadır. Burada Allah'ın
adının anıldığı yerler olarak, Allah
tarafından korunduğu belirtilen bi-
nalar, üç İlâhî dinin ma'bedleridir.
Kur'ân, her üç dinin ma'bedlerinin
Allah tarafından korunduğunu
bildirmektedir. Bu ifade, din bir-
liğinin en güzel belirtisi değil midir?
Kur'ân böyle derken bu din men-
suplarının, birbirlerinin ma'bedlerini
küfür yuvaları gibi görmeleri ve bu
ma'bedlere hor bakmaları, hattâ
fırsat bulunca yıkmaya çalışmaları
elbette Kur'ân'ın ruhuna uygun değil-
dir. Bundan dolayıdır ki Osmanlılar,
egemen oldukları yerlerde yahudi ve

hristiyanların inançlarına saygı göstermişler, ma'bedyelerini yapmalarını ve ma'bedlerinde özgürce ibadet etmelerini sağlamışlardır.

Şeriat Ayrılığının Doğal Olduğu:

Yine Kur'ân'a göre Allah, her millete bir ibadet yolu, bir şeriat belirlemiştir (Hac: 88/34, 67; Bakara: 92/148; Maide: 110/48). Allah'tan gelen dinlere mensubolanların, birbirleriyle ayrılığa düşmelerine, tartışmalarına, birbirlerini dışlamalarına, cenneti yalnız kendilerine özgü sanmalarına sebep yoktur. Bu konuda tartışanlar, kendilerini ötekilerden üstün görenler, cennekti yalnız kendilerinin sananlar, bir kanıta dayanmamaktadırlar. Kur'ân'a göre dinlerinin ruhuna bağlı kalan İlâhî din mensuplarının hepsi de Allah katında makbuldür.

İşte: " وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ: Biz her ümmet için bir kurban ibâdeti koyduk ki Allah'ın, kendilerine rızık olarak verdiği hayvanların üzerine O'nun adını an(arak hayvanı boğazla)sınlar." (Hac: 88/34), " لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُكَ فِي الْأَمْرِ: Biz her ümmete, uydukları bir ibâdet yolu (şeriat) yaptık. Onun için din) iş(in)de seninle aslâ çekişmesinler." (Hac: 88/67), " لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَنَهَاجًا وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيُهَا فَاسْتَبِقُوا: Sizin her biriniz için bir şeriat ve yol belirledik." (Mâide: 110/48),

الْخَيْرَاتِ: Herkesin yöneldiği bir yönü vardır. O halde hayır işlerine koşun!" (Bakara: 92/148), anlamındaki âyetlerde de her milletin bir dini, bir şeriat düzeni, bir kurban ibadeti ve kıblesi olduğu ve bunların Allah tarafından vaz'edildiği vurgulanmıştır.

Kitap ehli bilginleri, kendi kitaplarını doğrulayan ve onun içeriğine uygun olarak indirilen Kur'ân'ın, Allah tarafından vahyedildiğine inanırlar. İşte hem kendi kitaplarına, hem de ona uygun olarak inen Kur'ân'a inanan o kimseler, iki kez ödül verilir: ü uygulamalarından, ikincisi de Kur'ân'ın Hak sözü olduğunu kabul etmelerinden ötürüdür. Onlar, dinin ruhuna bağlı kalan, kötülüğü iyilikle savan, temiz yürekli, cömert insanlardır (Kasas: 49/53-54).

Dinde bölünmelerin baş sebeplerinden biri, din adamlarının bencilliği ve aşırılığı, dini yanlış yorumlamalarıdır. Yüce Allah, Elçisine, keyiflerine uyup dini yozlaştıran, Tanrı emirlerini çarpıtıp bölünmelere yol açan kimselere uymamayı emretmiştir: "Kalbini bizi anmaktan alıkoyduğumuz, nefsinin arzusuna uyan ve işi hep aşırılık olan kişiye itâat etme!" (Kehf: 69/28), "O dinlerini parçalayıp bölük bölük olanlarla senin hiçbir ilişkin yoktur." (En'âm: 55/159)

Câsiye Sûresinde yahudilerin keyfi hareketlerle dini yozlaştırmaları belirtildikten sonra 18-19 ncü âyetlerde Allah'ın, Hz. Muhammed(s.a.v.)i, buyruğunu içeren bir şeriat(yol)a koyduğu ifade edilmekte ve Allah'ın yoluna uy-

ması, bilgisiz, câhil insanların kendisine zarar veremeyecekleri buyurulmaktadır.

Ahkaf: 66/10 da Kur'ân'ın benzerinin mevcudolduğuna bir İsrail oğlunun tanıklık ettiği, 12. âyetle de Mûsâ Kitâbının imam ve rahmet olduğu, bu Kitâbın da müşrikleri uyarmak ve güzel davrananları müjdelemek üzere Arap diliyle, asıl olan Tevrât'ı tasdik edici, yani ona uygun olarak vahyedildiği belirtilmektedir. Demek ki Kur'ân'ın anlattığı şeyler Tevrât'ta vardır ve bu konuda Tevrât imam(asıl)dır.

Şimdi Kur'ân'ın misli (benzeri) Tevrât'ta mevcut; Tevrât imam (asıl), Kur'ân da onu tasdik edici olduğuna göre artık Kur'ân'ın Tevrât'ı neshettiğini iddiâ etmek, saçmalığın tâ kendisi değil midir?

İlâhî kitaplar, birbirlerini nesnetmez, doğrular. Allah, her millete, irâde ve emirlerini, anlayacakları dille onlara bildirecek elçiler göndermiştir. Peygamberler birbirlerinin defterini dürmek için değil, birbirlerinin misyonunu desteklemek ve yaymak için gönderilmişlerdir. Onlar arasında ayırım yapılamaz. Birinin çağrısına samimiyetle uyan, ötekini çağrısına da uymuş olur. Zira hepsinin çağrısının esası, Allah'ı bir bilip O'na kulluk etmek ve âhiret sorumluluğuna şeksiz inanmaktır. Hangi dinden olursa olsun, tevhide kabul edip tevhid ahlâkınınca gidenler kurtuluşa ereceklerdir:

"Rabbimiz Allah'tır, deyip sonra doğru olanlar; onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar cennet halkıdır, yaptıklarına karşılık orada ebedî kalacaklardır." (Ahkaf: 66/13-14; Fussilet: 61/30-

35)

Daha sonra Recm hakkında gelen bir soruyu cevaplandırmak üzere özetle şunları söyledim:

Recm, Tevrât'ın bir hükümüdür. Kur'ân, bu hükmü hafifleterek yüz sopaya indirmiştir. Peygamber'in recmi uyguladığına dair rivâyetler, terüddüdlü âhâd rivâyetleridir. Bunlarla recm gibi ağır bir ceza sabit olamaz. Çünkü âhad haberi zan taşır. Peygamberimiz, *"Kuşku halinde cezâyı kaldırınız!"* buyurmuştur.

Şayet haberler doğru ise, bu, Kur'ân'ın zihâ cezasını belirleyen âyetlerinden önce olmuş bir uygulama olmalıdır. Çünkü Peygamber (s.a.v.), kendisine vahiy gelmeyen konularda Kitap ehline uyardı. Zinâ konusunda kendisine vahiy geleceği zaman onların bu hükmünü uygulamış olabilir. Ama Peygamber'in hayatının sonlarına doğru inen Nûr Sûresinin 2'nci âyeti, bu recm uygulamasını neshedip yüz sopaya indirmiştir.

Kur'ân'da üç türlü fuhuştan söz edilir. Bunların ayrı ayrı cezası belirlenmiştir. Nisâ Sûresinin 15-16. âyetlerinde kadınlar arası eşcinsellik ile, erkekler arası eşcinsellikten söz edilir. Sihâka denilen kadınlar arası eşcinsellik, dört tanıkla saptandığı takdirde bu fuhuş işleyenler, evlerde göz hapsinde tutulur. Tekrar bu fuhuş işlemelerine engel olmak için dışarı çıkarılmaz. Ancak Allah kendileri yararına bir yol gösterirse (yani evlenmek suretiyle bu dertten kurtulurlarsa) o zaman serbest bırakılırlar.

Livâta denilen erkekler arası eşcinselliğin cezası da zamanın şart-

larına ve yöneticilerin takdirine bırakılmış eziyettir.

Zinâ denilen, erkekle kadın arasındaki gayri meşru ilişkinin cezâsı da bu fuhşu yapanların her birine, toplum önünde yüz sopa vurmaktır. (Ayrıntı için Yeniden İslâma adlı eserimize bakılabilir).

Konferansımızdan etkilenmiş olan Türk öğretmenler, Perşembe günü Kamen'de bir sohbet toplantısı için randevu aldılar.

Bir gün sonra 8 Şubat 1998 Pazar günü, Almanya'nın güneyinde bulunan Ulm kentindeki Konferansa katılmak üzere sabahleyin saat 6.21'de hızlı trenle hareket ettim. Takriben 700 km. lik yolu, 5,5 saatte kat'ettik.

Orada Konferansı düzenleyen, Yusuf Kıdık ile, soyadığını anımsayamadığım Orhan adlı kardeşimizdi. Kendi imkhâlrarıyla bize bir konferans verdirmeyi kararlaştıran bu iki fedâkâr kardeşimiz orada da, yukarıda sözü edilen benzeri zihniyetin sabotasıyla karşılaşmışlar. Önce Ditip, kendilerine salon vermeyi va'detmiş iken sonra bir bahane ile bundan vazgeçmiş.

Gûyâ dine hizmet için devlet tarafından oraya gönderilmiş olan din görevlileri, veya atâşesi (biz bu kadroları kendi zamanımızda müşavir olarak almıştık), doğru İslâmı anlatacak olan, kendilerinin hocalarını yetiştirmiş bulunan bir Üniversite hocasına, bir Eski Diyanet İşleri Başkanına salon vermek suretiyle dine hizmet(!) ettiklerini sanıyorlar. Yazıklar olsun bunların din anlayışına, düşünce seviyelerine!

Bizimle mücadele eden, se-simizin duyurulmasına perde olan bu Kur'ân'dan habersiz din adamları (!) gerçekte bize değil, Kur'ân'a karşı çıkıyorlar. Allah'a andolsun ki böyledir! Çünkü biz, yorumsuz, kat-masız ve atmasız olarak yalın Kur'han'ı anlatmağa çalışıyoruz. Onlar, doğrudan Kur'ân'dan ver-diğimiz evrensel düşünceleri, çevre-den doldurma geleneksel inanç kırıntılarına aykırı buldukları için bi-ze karşı çıkıyorlar. Ama gerçekte Kur'ân'a karşı çıktıklarının farkında değiller.

Bir tartışma esnasında okuduğum bütün âyetlere, falan böyle demiş, filân şöyle demiş şek-linde tutarsız itirazlar yapan birine:

– Yahu bu kadar âyet oku-yorum. Bu âyetleri anlamak istemi-yorsunuz, falanın, filânın görüşünü Kur'ân'a tercîh ediyorsunuz. Şizin Kur'ân'a bu kadar düşman oluşunu-zun sebebi nedir acaba? demekten kendimi alamamıştım.

Kim ne derse desin, hak gelince bâtil gidecekt, Kur'ân güneşi karşısında batıl düşünceler eriyecek ve Kur'ân mesajı gönüllerde yer ede-cektir. Bunun alâmetleri belirmeğe başlamıştır bile.

Her ne ise iki arkadaşımız, Ulm'da umdukları salonu bu-lamayınca Ulm Millî Görüş teşkilâtından kendi salonlarını ver-melerini rica etmişler. Sağ olsunlar, Millî Görüş yöneticileri, salonlarını tahsis etmiş. Burası yetmiş sandal-yeyi içeren küçük bir salon. Ama önemli olan yerin genişliğinden zi-yade dinleyenlerin gönül geniş-liğidir.

Burada iki saat süren konu-

mamız da ilgi ile izlendi. Sorular yanıtlarını aldı. Konuşmacı ve dinleyenler, birbirinden memnun olarak ayrıldılar.

İkinci namazını kıldıktan sonra bize bir evde akşam yemeği ikram ettiler. Daha sonra Reutlingen'e hareket ettik. Mine Hanım ve arkadaşları bizi almak üzere Ulm'a gelmişlerdi. Reutlingen'de konuk edildiğim evde bir aile sohbetinin ardından, sabah namazına uyanabilmek için uyuduk.

Sabahleyin kahvaltıdan sonra Stuttgart'a hareket ettik. Saat 15.00 suları idi. Orada uzun süreden beri ikamet etmekte olan ve terceme büroları bulunan Erol ve Yılmaz Beylerle yapılan dostluk sohbetinin ardından Münih'e hareket ettik. Münih, Stuttgart'a 230 km. civarında. Henüz güneşin kızılığı tam çekilmemiş iken Münih'e vardık. Vardığımız Tercüme Bürosu sahibi İsmet Bey, bislere lokantada bir akşam yemeği yedirdi.

Geldiğimizi duyan Münih Ülkü Ocağı başkanı Recep Bey, Ocak'ta bir sohbet toplantısı düzenlemiş. Ocak'ın müştemilâtından olan güzel mescidde akşamla yatsıyı cem'an kıldıktan sonra Ocakta toplanmış olan 20-30 kişilik aydın insanımıza düşüncelerimi anlatmağa çalıştım. Çeşitli konulardaki soruları yanıtladım. Güzel bir sohbet şeklinde cereyan eden ve saat 24.00'de sona eren bu toplantının ardından konuk edildiğimiz evde birkaç saat uyuduktan sonra 10 Şubat 1998 Salı sabahı, saat 11.55'de yine geldimiiz hızlı trenle Bochum'a hareket ettim.

Trenin, 18.35'de vardığı Bochum Bahnhof'unda bizi Şaban Bay-

batur ve âilesi karşılayıp Bocuhm Gherthe'deki evlerinde misafir etti.

15 Şubat Pazar günü Türkiye'ye dönecektim. Henüz 10 Şubat Salı. Daha beş gün var dönüşüme. Orada bizi hiç boş bırakmadılar. 11 Şubatta Din Bilimleri Derneğinde bazı hınam kardeşlerimizle sohbet ettik. 12 Şubat Perşembe günü akşamı Burhan Bey'in organizesinde Türk öğretmenlerinin düzenlediği sohbet toplantısına katılacağım. Önce öğretmenler bize bir lokantada yemek verdiler. Sohpeti de orada yapmayı planlamışlardı. Ancak kalabalık dolayısıyla bazı müşterilerin yer bulmakta sıkıntı çektikleri görülünce, yemeğin ardından sohbeti, kendilerine âit bulunan bir salonda yapmayı uygun buldular. Oraya geçtik.

Orada konuşmalarımız ilgi ile izlendi. Canlı sorular geldi. Mesajımız, aydın insanların kafasında yer buluyordu. Temiz din duygusuyla dolu bay ve bayan pırıl pırıl öğretmenlerimize hitabetmekten sevinç ve övünç duydum. İstikbal hakkındaki umutlarım tazelandı, güçlendi. Demek ki sözlerimiz boşa gitmiyor, tertemiz gönüllerde yankı yapıyordu. Anladım ki bu şartlanmamış gerçeği kabule hazır ve hakikate teşne kültürlü insanlar, şartlanmış taklitçilerden çok ileride; bu halk, bağınaz din simsarlarını çok aşmış durumdadır.

Cuma akşamı o yörede görevli bazı din görevlileri ile Münster'den bazı kimseler randevu istemişlerdi. O akşam dünürüm Mehmet Uzunay'ın evinde toplandık. Din görevlilerinden iki üç kişi geldi. Münster'den de iki doktor, bir iş adamı katıldı. Herne ve Bochum'dan katılanlarla yine 25-30 kişilik bir ce-